

บันทึก

เรื่อง การเก็บภาษีรถยนต์ประจำปี (กรณีรถยนต์ที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหารเมื่อมีผู้ซื้อไป กับรถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนและรถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเมื่อพ้นสภาพยกเว้น จะได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปีตามมาตรา ๒๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ หรือไม่)

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือที่ มท ๐๖๑๐/๕๓๗ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๒๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เดิมกระทรวงมหาดไทยได้เคยส่งปัญหาให้กรมอัยการพิจารณากรณีรถยนต์ที่จดทะเบียนตามกฎหมายพระราชบัญญัติรถยนต์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ เมื่อข้าราชการซื้อไปจะได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปีตามมาตรา ๒๙ (๑)^{*} แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ หรือไม่ ซึ่งกรมอัยการได้มีความเห็นว่า คำว่าจดทะเบียนมาแล้วตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙ (๑) หมายถึงการจดทะเบียนใช้รถยนต์ ซึ่งจะเป็นการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ หรือจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ ก็ตาม ก็มีความหมายเช่นเดียวกันเพราะเป็นการจดทะเบียนตามกฎหมายกำหนดให้จดทะเบียนโดยมีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน เมื่อความในมาตรา ๒๙ (๑) มิได้จำกัดว่า การที่จดทะเบียนมาแล้วนั้น จะต้องเป็นการจดทะเบียนเฉพาะตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ เท่านั้น ก็ต้องหมายความรวมถึงการจดทะเบียนรถยนต์ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ ด้วย ดังนั้น ผู้ซื้อรถยนต์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ทหาร ฯ จึงย่อมได้รับผลตามมาตรา ๒๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ด้วย

ต่อมานายทะเบียนยานพาหนะจังหวัดตราดได้มีบันทึก ที่ ตร ๐๐๑๘(ยพ)/๖๑๘๗ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๒๖ หารือนายทะเบียนยานพาหนะทั่วราชอาณาจักรว่า รถที่มาขอจดทะเบียนและชำระค่าภาษีเป็นรถที่ประมูลได้จากการขายทอดตลาดของทางราชการและเป็น

^{*}มาตรา ๒๙ ภาษีประจำปีสำหรับรถมีอัตราตามที่กำหนดไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่

(๑) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนที่จดทะเบียนมาแล้วห้าปีนับแต่ปีที่จดทะเบียนครั้งแรก ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปีในปีต่อ ๆ ไปในอัตราร้อยละ ดังต่อไปนี้

ปีที่หก	ร้อยละสิบ
ปีที่เจ็ด	ร้อยละยี่สิบ
ปีที่แปด	ร้อยละสามสิบ
ปีที่เก้า	ร้อยละสี่สิบ
ปีที่สิบและปีต่อ ๆ ไป	ร้อยละห้าสิบ

(๒) รถซึ่งใช้ล้ออย่างอื่นนอกจากยางกลวง ให้เก็บภาษีเพิ่มขึ้นจากอัตราที่กำหนดไว้อีกกึ่ง

รถที่ไม่เคยจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ มาก่อน แต่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ ในกรณีเช่นนี้การนับปีของการจดทะเบียนจะนับตั้งแต่จดทะเบียนครั้งแรกซึ่งจดทะเบียนไว้กับทางราชการ หรือจะนับตั้งแต่วันเริ่มจดทะเบียนกับนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ เพราะมีผลในการที่จะได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปี

กรมตำรวจได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามข้อหารือของนายทะเบียนยานพาหนะจังหวัดตราดเป็นประเด็นเดียวกับที่กรมอัยการได้เคยมีความเห็นไว้แล้วข้างต้น ซึ่งกรมตำรวจยังไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของกรมอัยการดังกล่าว โดยเห็นว่า แม้ว่าการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ จะมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้รถยนต์นั้นก็ตาม แต่ก็ เป็นกฎหมายคนละฉบับ มีลักษณะและวิธีดำเนินการที่แตกต่างกัน ดังนั้น การที่จะตีความของคำว่า“จดทะเบียน”ตามนัยมาตรา ๒๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ โดยให้มีความหมายรวมถึงการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ จึงเป็นการตีความขยายถ้อยคำดังกล่าวเพื่อให้ได้รับผลตามข้อยกเว้นของกฎหมายซึ่งน่าจะเป็นการขัดต่อหลักการตีความกฎหมายและโดยที่ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติซึ่งอยู่ในหมวด ๒ ว่าด้วยภาษีประจำปี ซึ่งได้กำหนดอัตราการเก็บภาษีประจำปีไว้ สำหรับในกรณีรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนที่จดทะเบียนมาแล้วห้าปีนับแต่ปีที่จดทะเบียนครั้งแรก ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปีในปีต่อ ๆ ไป ในอัตราที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๒๙ (๑) บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นข้อยกเว้นของกฎหมายที่มุ่งหมายให้ใช้เฉพาะกรณีรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งได้จดทะเบียนและเสียภาษีประจำปีมาแล้วตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปี จึงต้องตีความโดยเคร่งครัด กล่าวคือ จะต้องเป็นรถที่ได้มีการจดทะเบียนและเสียภาษีประจำปีตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ มาแล้วเท่านั้น การที่จะตีความโดยให้หมายความรวมถึงการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ ซึ่งมีใช้เป็นการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ และได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีประจำปี ได้รับสิทธิลดหย่อนการเสียภาษีประจำปีตามมาตรา ๒๙ (๑) โดยไม่มีบทบัญญัติมาตราใดของพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ บัญญัติรับรองไว้โดยชัดแจ้ง น่าจะไม่ถูกต้องและเป็นการขัดต่อบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

อนึ่ง นอกจากนี้พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๓๐^๒ได้บัญญัติให้รถที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนตามมาตรา ๘^๓ และรถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสีย

^๒มาตรา ๓๐ ให้รถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนตามมาตรา ๘ และรถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๙ ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีประจำปีด้วย

^๓มาตรา ๘ รถดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียน

- (๑) รถสำหรับเฉพาะพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- (๒) รถของกรมตำรวจที่จดทะเบียนและมีเครื่องหมายตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด
- (๓) รถของสำนักพระราชวังที่จดทะเบียนและมีเครื่องหมายตามระเบียบที่เลขาธิการ

ค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๙^๔ ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีประจำปีด้วยในกรณีเช่นนี้มีปัญหาว่า หากรถดังกล่าวพ้นสภาพจากการที่ได้รับยกเว้นตามกฎหมายแล้ว เมื่อนำรถนั้นมาจดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ จะได้รับผลตามนัยมาตรา ๒๙ (๑) หรือไม่ เพียงใด

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นปัญหาเกี่ยวกับการตีความข้อกฎหมายซึ่งมีความเห็นแตกต่างระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและเป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีรถยนต์ของทางราชการ ดังนั้น เพื่อได้ข้อยุติที่แน่นอนและถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาดังนี้

๑. ผู้ที่ซื้อรถยนต์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๖ เมื่อนำรถมาจดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ จะได้รับผลตามมาตรา ๒๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ หรือไม่

๒. ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ ได้บัญญัติให้รถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนตามมาตรา ๘ และรถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๙ ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีประจำปีด้วย ในกรณีเช่นนี้ หากรถดังกล่าวพ้นสภาพจากการที่ได้รับยกเว้นตามกฎหมายแล้ว ในทางปฏิบัติเมื่อนำรถนั้นมาจดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ จะได้รับผลตามมาตรา ๒๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ หรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดของปัญหา

พระราชวังกำหนด

(๔) รถที่เจ้าของแจ้งการไม่ใช้รถตามมาตรา ๓๔

(๕) รถที่ผู้ผลิตหรือประกอบเพื่อจำหน่ายหรือที่ผู้นำเข้าเพื่อจำหน่าย ผลิตประกอบหรือนำเข้า และยังมีได้จำหน่ายให้แก่ผู้อื่น

“มาตรา ๙ รถดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

(๑) รถดับเพลิง

(๒) รถพยาบาลที่มีใช้เป็นรถสำหรับรับจ้าง

(๓) รถของกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ เฉพาะรถที่มีได้ใช้ในการค้าหรือหากำไร

(๔) รถบดถนนของรัฐวิสาหกิจ

(๕) รถแทรกเตอร์ของรัฐวิสาหกิจ

(๖) รถของสภาอากาศไทย

(๗) รถของบุคคลในคณะผู้แทนทางการทูต คณะผู้แทนทางกงสุล องค์การระหว่างประเทศหรือทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ ซึ่งประจำอยู่ในประเทศไทย

ในเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นว่า เมื่อได้พิเคราะห์ความในมาตรา ๒๙ (๑)^๔ แห่งพระราชบัญญัติรายนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งบัญญัติว่า “รายนต์นั้นส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนที่จดทะเบียนมาแล้วห้าปี นับแต่ปีที่จดทะเบียนครั้งแรก ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปีในปีต่อ ๆ ไปในอัตราร้อยละดังต่อไปนี้” แล้ว จะเห็นได้ว่า รายนต์ที่จะได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปีได้แก่รายนต์ซึ่งมีลักษณะดังนี้

๑. ต้องเป็นรายนต์ประเภทรายนต์นั้นส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน การพิจารณาว่า รายนต์ใดเป็นรายนต์นั้นส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาจากพระราชบัญญัติรายนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ เพราะพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงรายนต์นั้นส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนไว้โดยเฉพาะ ฉะนั้น เมื่อนายทะเบียนได้รับจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยรายนต์ให้รายนต์คันใดเป็นรายนต์นั้นส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน รายนต์นั้นก็เป็รายนต์นั้นส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนตาม

มาตรา ๒๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

๒. รายนต์นั้นส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนตามข้อ ๑ ได้จดทะเบียนมาแล้วเป็นเวลาห้าปี

๓. การคำนวณนับปีที่จดทะเบียนเพื่อให้ได้รับผลตามมาตรานี้ ให้เริ่มคำนวณนับตั้งแต่ปีแรกที่มีการจดทะเบียนเป็นประเภทรายนต์นั้นส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนเป็นต้นไป ไม่ว่าจะเป็น การจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรายนต์ฉบับใด

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นจึงสรุปได้ว่า รายนต์ซึ่งจะได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปีตามมาตรา ๒๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติรายนต์ พ.ศ.๒๕๒๒จะต้องเป็นรายนต์ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นรายนต์นั้นส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนตามกฎหมายว่าด้วยรายนต์มาแล้วเป็นเวลาห้าปี นับแต่ปีแรกที่ได้มีการจดทะเบียนเป็นรายนต์ประเภทดังกล่าวเป็นสำคัญ ฉะนั้น ตามปัญหาที่หารือมานี้คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) จึงมีความเห็นดังนี้

๑. กรณีผู้ที่ซื้อรายนต์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรายนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๖ เมื่อนำรายนต์นั้นมาจดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติรายนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ จะได้รับผลตามมาตรา ๒๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวหรือไม่ นั้น เห็นว่า จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น รายนต์ซึ่งจะได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปีตามมาตรา ๒๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะต้องเป็นรายนต์ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นรายนต์ประเภทรายนต์นั้นส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนตามกฎหมายว่าด้วยรายนต์มาแล้วเป็นเวลาห้าปี นับแต่ปีที่จดทะเบียน ฉะนั้น ในกรณีรายนต์ที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรายนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๖ โดยมีได้เคยจดทะเบียนเป็นประเภทรายนต์นั้นส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนตามกฎหมายว่าด้วยรายนต์มาก่อน การคำนวณนับปีที่จดทะเบียนเพื่อให้ได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปีตามมาตรา ๒๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงต้องเริ่มนับตั้งแต่ปีที่ได้นำรายนต์นั้นมาจดทะเบียนเป็นประเภทรายนต์นั้นส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนเป็นต้นไป โดยไม่อาจนำจำนวนปีที่เคย

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ มาคำนวณนับต่อเนื่องได้ เพราะเป็นการจดทะเบียนรถยนต์คนละประเภท และตามกฎหมายคนละฉบับ โดยเหตุนี้ หากจำนวนปีที่จดทะเบียนใหม่ยังไม่ครบห้าปีก็จะไม่ได้รับผลตามมาตรา ๒๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

๒. กรณีรถยนต์ที่ได้รับการยกเว้นภาษีประจำปีตามมาตรา ๓๐^๖ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ หากพ้นสภาพจากการได้รับยกเว้นตามกฎหมายแล้ว เมื่อนำรถนั้นมาจดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ จะได้รับผลตามมาตรา ๒๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่ เพียงใด นั้น จะเห็นว่า การพิจารณาปัญหานี้เป็นเช่นเดียวกันกับกรณีตามปัญหาประการแรก กล่าวคือ จะต้องพิจารณาว่ารถยนต์เหล่านั้นได้มีการจดทะเบียนเป็นประเภทรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์มาแล้วห้าปี นับแต่ปีแรกที่ได้จดทะเบียนเป็นรถยนต์ประเภทดังกล่าว หรือไม่ เป็นข้อสำคัญ โดยไม่ต้องคำนึงว่ารถยนต์เหล่านั้นจะได้รับการยกเว้นภาษีประจำปีโดยผลของกฎหมายมาแล้วหรือไม่แต่อย่างใด เพราะตามมาตรา ๒๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้ถือเอาการยกเว้นภาษีเป็นสาระสำคัญ

(ลงชื่อ) อมร จันทรมบูรณ์

(นายอมร จันทรมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๒๗

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)